ด่วนที่สุด

ที่ ชน ๐๐๒๓.๕/ว ๓๖๗๓

ศาลากลางจังหวัดชัยนาท
ถนนพรหมประเสริฐ ชน ๑๗๐๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ กรณีการจัดทำและจัดจ้างแบบรูปรายการงานก่อสร้าง

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๕๙๙๔ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า ได้ขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พิจารณายกเว้นการปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง ไม่จำเป็นต้องผ่านการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเห็นว่า กรณีนี้เป็นประเด็นข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.๒๕๔๓ จึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่จะพิจารณาอนุมัติยกเว้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น โดยคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ คราวประชุม ครั้งที่ ๓๖/๒๕๖๒ เมื่อวันพุธที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีการจัดทำและจัดจ้างแบบรูปรายการงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ตามบทนิยามคำว่า "งานก่อสร้าง" ที่กำหนดในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ หมายถึง งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างสาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใด และการซ่อมแซมต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอน หรือการกระทำอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันต่ออาคาร สาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในงานก่อสร้างนั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของงานก่อสร้างนั้น โดยที่การจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างนั้น มาตรา ๖๐ ประกอบมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดว่า ก่อนดำเนินการจัดจ้างงานก่อสร้าง หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีแบบรูปรายการงานก่อสร้างซึ่งหน่วยงานของรัฐจะดำเนินการจัดทำเอง หรือดำเนินการจัดจ้างก็ได้ และในการจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม แล้วแต่กรณี ซึ่งการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินโครงการก่อสร้างที่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้างนั้นจึงสามารถดำเนินการได้ ๒ ลักษณะ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.๒๕๔๒ รวมทั้งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.๒๕๔๓

/จังหวัดจึงขอ....

จังหวัดจึงขอแจ้งความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย มาเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระศักดิ์ ศรีโสภา)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานการเงินบัญชีและการตรวจสอบ
โทร. ๐-๕๖๔๑-๖๓๘๐
โทรสาร ๐-๕๖๔๑-๖๖๐๓

กลุ่มงานกฎหมายและการตรวจสอบ
รับเลขที่ ๑๕๑๕
วันที่ 08 ต.ค. 2562
เวลา

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี
รับเลขที่ ๖๕๙๑
วันที่ - ๗ ต.ค. ๒๕๖๒
เวลา ..... น.

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๗๗๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๖ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีการจัดทำและจัดจ้างแบบรูปรายการงานก่อสร้าง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/๐๓๓๒๙๙ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

๒. สำเนาความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ คราวประชุม ครั้งที่ ๓๖/๒๕๖๒ เมื่อวันพุธที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒

๓. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ในเรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๖

๔. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๖๐

ด้วยกระทรวงมหาดไทยขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พิจารณายกเว้นการปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยขอให้โครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง ไม่จำเป็นต้องผ่านการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเห็นว่ากรณีนี้เป็นประเด็นข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่จะพิจารณาอนุมัติยกเว้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น โดยคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ คราวประชุม ครั้งที่ ๓๖/๒๕๖๒ เมื่อวันพุธที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีการจัดทำและจัดจ้างแบบรูปรายการงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่า ตามบทนิยามคำว่า "งานก่อสร้าง" ที่กำหนดในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ หมายถึง งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างสาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใด และการซ่อมแซม ต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอน หรือการกระทำอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันต่ออาคาร สาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในงานก่อสร้างนั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของงานก่อสร้างนั้น โดยที่การจัดซื้อจัดจ้าง

/งานก่อสร้าง...

งานก่อสร้าง นั้น มาตรา ๖๐ ประกอบมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดว่า ก่อนดำเนินการจัดจ้างงานก่อสร้าง หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีแบบรูปรายการงานก่อสร้างซึ่งหน่วยงานของรัฐจะดำเนินการจัดทำเอง หรือดำเนินการจัดจ้างก็ได้ และในการจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ซึ่งการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินโครงการก่อสร้างที่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้างนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถดำเนินการได้ ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างเองได้ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยที่ผู้จัดทำไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรมได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ เทียบเคียงกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๖๐ โดยสรุปได้ว่า การดำเนินการอันเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือสถาปัตยกรรมควบคุม ผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒) แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้หุ้นส่วน กรรมการ หรือผู้จัดการของนิติบุคคลต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม บทบัญญัติดังกล่าวมุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลที่เป็นเอกชน มิได้มุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลมหาชนที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ในเรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๖ เห็นว่า การดำเนินการหรือการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนิติบุคคลมหาชน ซึ่งต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจบัญญัติไว้อยู่แล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรมก็ตาม แต่เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ได้มีหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๒๕๙ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจนิยามความหมาย "งานก่อสร้าง" ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ไว้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องถือปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวด้วย

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการจัดจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ในการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างได้ โดยผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ ด้วย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมทั้งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงขอแจ้งความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย มายังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตาม QR Code ท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้นายอำเภอ ทุกอำเภอทราบ รวมทั้งแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและ
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๕๒๒
โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙
ผู้ประสานงาน : นางสาวศิลิกา การดี โทร. ๐๖ ๔๐๑๕ ๔๔๒๘

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/๐๓๓๒๒๙

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การขอทบทวนการรับรองแบบรูปรายการงานก่อสร้างที่ผ่านการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/๐๙๑๐๕ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทย แจ้งว่า ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๑๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจนิยามความหมาย "งานก่อสร้าง" ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่า "งานก่อสร้าง" ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณี "การซ่อมแซม ต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอน" ที่ถือเป็นงานก่อสร้างตามนัยมาตรา ๔ ทั้งนี้ กรณีตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ การปรับปรุง การรื้อถอน การต่อเติม และการซ่อมแซมจำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้างที่ผ่านการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการด้วย กระทรวงฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดำเนินโครงการก่อสร้าง แต่เนื่องจากไม่มีบุคลากรท้องถิ่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ส่งผลให้ดำเนินการโครงการก่อสร้างเกิดความล่าช้า ไม่สนองตอบนโยบายรัฐบาล กระทรวงฯ จึงขออนุมัติยกเว้นการปฏิบัติให้แก่ อปท. โดยขอให้โครงการก่อสร้างของ อปท. ที่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง ไม่จำเป็นต้องผ่านการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐได้ยกเลิกหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๑๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจความหมาย "งานก่อสร้าง" ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และได้มีหนังสือซ้อมความเข้าใจความหมาย "งานก่อสร้าง" ตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับใหม่ แจ้งตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๒๕๙ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติงานให้เป็นแนวทางเดียวกัน โดยกำหนดแนวทางการพิจารณาไว้ ดังนี้

/กรณี...

กรณีที่ ๑ หากการดำเนินการ การซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม และรื้อถอน ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลัก หรือไม่มีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือไม่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการจัดจ้างในลักษณะอื่นที่มิใช่งานก่อสร้างได้

กรณีที่ ๒ หากการดำเนินการ การซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม และรื้อถอน มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลัก หรือมีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือมีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการจัดจ้างในลักษณะงานก่อสร้าง

๒. สำหรับประเด็นที่กระทรวงมหาดไทยขออนุมัติยกเว้นการปฏิบัติให้แก่ อปท. กรณีโครงการก่อสร้างที่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง โดยขอไม่ต้องผ่านการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ นั้น เป็นประเด็นข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ กรณีจึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยที่จะพิจารณาอนุมัติยกเว้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุทธิรัตน์ รัตนโชติ)
อธิบดีกรมบัญชีกลาง
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ
ฝ่ายเลขานุการ
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๘๙
โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

รายงานการประชุม
คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑
ครั้งที่ ๓๖/๒๕๖๒
วันพุธที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒
ณ ห้องประชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงมหาดไทย ชั้น ๔ อาคารดำรงราชานุภาพ

ผู้มาประชุม

๑.	นายไตรภพ	วงศ์ไตรรัตน์	กรรมการ ทำหน้าที่ประธาน
	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย		
๒	นายสวัสดิ์	ส่งสัมพันธ์	กรรมการ
๓.	ศ.พิเศษ กมลชัย	รัตนสกาววงศ์	กรรมการ
๔.	ศ.พิเศษ ยุวัฒน์	วุฒิเมธี	กรรมการ
๕.	นายสุพล	ยุติธาดา	กรรมการ
๖.	นายปริญญา	อุดมทรัพย์	กรรมการ
๗.	นางสาววัณณนา	บุนนาค	กรรมการ
๘.	นายเอกศักดิ์	ตรีกรุณาสวัสดิ์	กรรมการ
๙.	นายนิเวศน์	หาญสมุทร์	กรรมการ
	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สป.		
๑๐.	นายยงยุทธ	ขึ้นประเสริฐ	กรรมการและเลขานุการ
	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย สป.		
๑๑.	นางสาวสุธาทิพย์	จันทรเจริญ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	นิติกรปฏิบัติการ สำนักกฎหมาย สป.		

ผู้ไม่มาประชุม

๑.	นายธนาคม	จงจิระ	ติดราชการ
	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านความมั่นคงภายใน		
๒.	นายธวัชชัย	ฟักอังกูร	ลาการประชุม
๓.	นายพินัย	อนันตพงศ์	ลาการประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑.	นายถวิล	โอทอง	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย
๒.	นางสาวชุติมณฑน์	บริสุทธิ์	นิติกรชำนาญการ สำนักกฎหมาย สป.
๓.	นางสาวฐิตาพร	อุทก	นิติกรปฏิบัติการ สำนักกฎหมาย สป.

ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง

๑.	นางสาวนารีนุช	กลั่นแก้ว	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๒.	นายวันชัย	ปิ่นแก้ว	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๓.	นางสาวภิรมย์นาฏ	ดีคำ	นิติกรชำนาญการ
๔.	นางสาวฐปกาญจน์	พระไชยบุญ	นิติกรปฏิบัติการ

ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑. นายพงษ์ศักดิ์	กวีนันทชัย	ผู้อำนวยการส่วนการจัดสรรเงินอุดหนุน และพัฒนาระบบงบประมาณ
๒. นางสาวศิลิกา	การดี	นักวิชาการการเงินและบัญชีชำนาญการ

ผู้แทนสภาวิศวกร

นายสรศักดิ์	เอี่ยมเลิศ	หัวหน้าสำนักกฎหมาย

ผู้แทนสภาสถาปนิก

นายปวีณ์พิมุกข์	ภิรมย์ไกรภักดิ์	นิติกรเชี่ยวชาญ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

เนื่องจากนายธนาคม จงจิระ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน ประธานกรรมการ ติดราชการ ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ที่ประชุมจึงมีมติให้นายไตรภพ วงศ์ไตรรัตน์ ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย สป. กรรมการ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๒ เมื่อวันพุธที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้ตรวจพิจารณารายงานการประชุมครั้งดังกล่าวแล้ว ไม่มีการแก้ไข

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๒ เมื่อวันพุธที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

๓.๑ ข้อหารือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นชี้แจงว่า คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเคยมีหนังสือแจ้งซ้อมความเข้าใจนิยามความหมาย "งานก่อสร้าง" ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

การซ่อมแซม หมายถึง การซ่อม การดำเนินการ และหรือการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบอันเป็นโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างทั้งหมดหรือบางส่วน ให้คงสภาพและหรือใช้งานได้ตามปกติดังเดิม

การปรับปรุง หมายถึง การแก้ไข การกระทำ และหรือการดำเนินการอื่นใด อันเป็นโครงสร้างของสิ่งก่อสร้าง หรือสิ่งก่อสร้างทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วให้มีสภาพที่ดียิ่งขึ้น

การต่อเติม หมายถึง การดัดแปลง เปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มเติม หรือขยาย ซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ อันเป็นโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วให้ผิดไปจากเดิม แต่มิใช่เป็นกรณีของการซ่อมแซม

การรื้อถอน หมายถึง การรื้อหรือการดำเนินการอื่นใด เพื่อนำส่วนประกอบอันเป็นโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างทั้งหมดหรือบางส่วนออกไป

กรณีดังกล่าวทั้งหมดให้หน่วยงานของรัฐพิจารณา ดังนี้

(๑) หากการดำเนินการดังกล่าว ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลัก หรือไม่มีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือไม่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการจัดจ้างในลักษณะอื่นที่มิใช่งานก่อสร้างได้

(๒) หากการดำเนินการดังกล่าว มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลัก หรือมีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือมีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการจัดจ้างในลักษณะงานก่อสร้าง

กระทรวงมหาดไทยขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พิจารณายกเว้นการปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยขอให้โครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง ไม่จำเป็นต้องผ่านการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง แจ้งผลการพิจารณาดังนี้

(๑) คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐได้ยกเลิกหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๑๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจความหมาย "งานก่อสร้าง" ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และได้มีหนังสือซ้อมความเข้าใจความหมาย "งานก่อสร้าง" ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ฉบับใหม่ แจ้งตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๒๕๙ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติงานให้เป็นแนวทางเดียวกัน โดยกำหนดแนวทางการพิจารณาไว้ ดังนี้

กรณีที่ ๑ หากการดำเนินการ การซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม และรื้อถอน ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลัก หรือไม่มีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือไม่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการจัดจ้างในลักษณะอื่นที่มิใช่งานก่อสร้างได้

กรณีที่ ๒ หากการดำเนินการ การซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม และรื้อถอน มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลัก หรือมีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือมีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการจัดจ้างในลักษณะงานก่อสร้าง

(๒) สำหรับประเด็นที่กระทรวงมหาดไทยขออนุมัติยกเว้นการปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีโครงการก่อสร้างที่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง โดยขอไม่ต้องผ่านการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ นั้น เป็นประเด็นข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ กรณีจึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยที่จะพิจารณาอนุมัติยกเว้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ บัญญัติให้ ก่อนดำเนินการจัดจ้างงานก่อสร้างหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะดำเนินการจัดทำเอง หรือดำเนินการจัดจ้างก็ได้ และมาตรา ๘๗ บัญญัติว่า ในการจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายครบคณะ) ได้มีความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๒๓๖/๒๕๑๗ สรุปว่า เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและนายช่าง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ไม่ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทวุฒิวิศวกรตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกร

และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้มีความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๖ สรุปว่า การที่รัฐได้ตรากฎหมายมอบอำนาจในการควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมให้แก่สภาวิศวกรก็เพื่อให้องค์กรดังกล่าวใช้อำนาจแทนรัฐในการควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพของเอกชนให้ได้มาตรฐานและถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่วนการดำเนินการหรือการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนิติบุคคลมหาชนซึ่งต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจบัญญัติไว้อยู่แล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมทั้งความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๖๐ สรุปว่า พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ มุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลที่เป็นเอกชน มิได้มุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลมหาชนที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเห็นว่า กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการก่อสร้างซึ่งต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ๒ ลักษณะ คือ

(๑) ดำเนินการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างเอง โดยผู้จัดทำไม่จำต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม ตามที่พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด เนื่องจากพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้ใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานของรัฐ

(๒) ดำเนินการจัดจ้างออกแบบแบบรูปรายการงานก่อสร้าง โดยถือปฏิบัติตามมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบแบบรูปรายการงานก่อสร้าง ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม

เนื่องจากประเด็นดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง จึงเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น

สำนักกฎหมาย สป. พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ตามบทนิยามคำว่า "งานก่อสร้าง" ที่กำหนดใน มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ หมายถึง งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างสาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใด และการซ่อมแซม ต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอน หรือการกระทำอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันต่ออาคาร สาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในงานก่อสร้างนั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของงานก่อสร้างนั้น โดยที่การจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้าง นั้น มาตรา ๖๐ ประกอบมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดว่า ก่อนดำเนินการจัดจ้างงานก่อสร้าง หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีแบบรูปรายการงานก่อสร้างซึ่งหน่วยงานของรัฐจะดำเนินการจัดทำเอง หรือดำเนินการจัดจ้างก็ได้ และในการจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ซึ่งการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินโครงการก่อสร้างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ ๒ ลักษณะ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างเองได้ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ โดยที่ผู้จัดทำไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรมได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๖๐ โดยสรุปได้ว่า การดำเนินการอันเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือสถาปัตยกรรมควบคุม ผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิศวกรฯ และมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒) แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ กำหนดให้

หุ้นส่วน กรรมการ หรือผู้จัดการของนิติบุคคลต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ มุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลที่เป็นเอกชน มิได้มุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลมหาชนที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นการเฉพาะ ประกอบกับความเห็น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ในเรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๖ การดำเนินการหรือการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนิติบุคคลมหาชน ซึ่งต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจบัญญัติไว้อยู่แล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.๒๕๔๒ ดังนั้น โครงการก่อสร้างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้าง หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างเอง ก็ไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการจัดจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ในการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างได้ โดยผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างฯ ประกอบกับหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างฯ ด่วนที่สุด ที่ กศ (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๒๕๙ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจนิยามความหมาย "งานก่อสร้าง" ตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างฯ มีสาระสำคัญโดยสรุปว่า

๑) หากการดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม รื้อถอน ที่ถือเป็นงานก่อสร้างตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างฯ ไม่มีผลต่อโครงสร้างหลัก หรือไม่มีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือไม่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการจัดจ้างในลักษณะอื่นที่ไม่ใช่งานก่อสร้างได้

๒) หากการดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม รื้อถอน ที่ถือเป็นงานก่อสร้างตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างฯ มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลัก หรือมีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือมีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการจ้างในลักษณะงานก่อสร้าง

กล่าวคือ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการจัดจ้างผู้ให้บริการในกรณีซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม รื้อถอน อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใด ที่ถือเป็นงานก่อสร้างตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างฯ โดยที่งานก่อสร้างดังกล่าวมีผลกระทบต่อโครงสร้างหลัก หรือมีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือมีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการจ้างในลักษณะงานก่อสร้าง โดยผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณีด้วย แต่หากการดำเนินงานก่อสร้างดังกล่าว ไม่มีผลต่อโครงสร้างหลัก หรือไม่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือไม่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดจ้างในลักษณะอื่นที่ไม่ใช่งานก่อสร้างได้ โดยผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ ก็ได้

ทั้งนี้ นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม รองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ให้ความเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยตรวจพิจารณาแล้ว

ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า

(๑) คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เคยได้มีความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๖ เรื่อง แนวทางการดำเนินการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตามพระราชบัญญัติวิศวกรควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๒ (การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคล) สรุปได้ว่า "พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อควบคุมและกลั่นกรองความรู้ความสามารถของผู้ประกอบ

วิชาชีพวิศวกรรม และเพื่อให้การติดตามดูแลการประกอบวิชาชีพใกล้ชิดกว่าที่เป็นมาแต่เดิม จึงได้มอบอำนาจให้สภาวิศวกรเข้ามามีส่วนช่วยรัฐในการควบคุมดูแลผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ซึ่งการที่รัฐได้ตรากฎหมายมอบอำนาจให้แก่สภาวิศวกรก็เพื่อให้องค์กรดังกล่าวใช้อำนาจแทนรัฐในการควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพของเอกชนให้ได้มาตรฐานและถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่วนการดำเนินการหรือการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐหรือนิติบุคคลมหาชนซึ่งต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจบัญญัติไว้อยู่แล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิศวกรฯ เมื่อการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นนิติบุคคลมหาชนที่ต้องดำเนินการตามขอบวัตถุประสงค์ตามที่พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ บัญญัติไว้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงมีอำนาจดำเนินการได้โดยไม่ต้องรับใบอนุญาตจากสภาวิศวกร แม้การดำเนินการนั้นจะเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม”

(๒) คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เคยได้มีความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๖๐ เรื่อง การประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมและวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษา สรุปได้ว่า “การดำเนินการอันเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมจากสภาวิศวกร หรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมจากสภาสถาปนิก แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิศวกรฯ และมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒) แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่เป็นนิติบุคคลไว้ว่า ต้องมีผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท หรือสมาชิกในคณะผู้บริหารของนิติบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วน กรรมการ ผู้จัดการของบริษัท หรือผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียวของนิติบุคคล ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม แล้วแต่กรณี ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลที่เป็นเอกชนมิได้มุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลมหาชนที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นการเฉพาะ เมื่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ จึงย่อมสามารถให้บริการทางวิชาการได้โดยไม่ต้องดำเนินการยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม แม้ว่าการให้บริการทางวิชาการดังกล่าวจะเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมก็ตาม”

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยรับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและผู้แทนสภาวิศวกรแล้ว เห็นว่า ตามบทนิยามคำว่า “งานก่อสร้าง” ที่กำหนดในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ หมายถึง งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างสาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใด และการซ่อมแซม ต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอน หรือการกระทำอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันต่ออาคารสาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในงานก่อสร้างนั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของงานก่อสร้างนั้น โดยที่การจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้าง นั้น มาตรา ๖๐ ประกอบมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดว่า ก่อนดำเนินการจัดจ้างงานก่อสร้าง หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีแบบรูปรายการงานก่อสร้างซึ่งหน่วยงานของรัฐจะดำเนินการจัดทำเอง หรือดำเนินการจัดจ้างก็ได้ และในการจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ซึ่งการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินโครงการ

ก่อสร้างที่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการงานก่อสร้างนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถดำเนินการได้ ๒ ลักษณะ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างเองได้ ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ โดยที่ผู้จัดทำไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรมได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ เทียบเคียงกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๖๐ โดยสรุปได้ว่า การดำเนินการอันเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือสถาปัตยกรรมควบคุม ผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิศวกรฯ และมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒) แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ กำหนดให้หุ้นส่วน กรรมการ หรือผู้จัดการของนิติบุคคลต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ บทบัญญัติดังกล่าวมุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลที่เป็นเอกชน มิได้มุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลมหาชนที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นการเฉพาะ ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ในเรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๖ เห็นว่า การดำเนินการหรือการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนิติบุคคลมหาชน ซึ่งต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจบัญญัติไว้อยู่แล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิศวกรฯ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรมก็ตาม แต่เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างฯ ได้มีหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างฯ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๒๕๙ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจนิยามความหมาย "งานก่อสร้าง" ตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างฯ ไว้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องถือปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวด้วย

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการจัดจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ในการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างได้ โดยผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิศวกรฯ และพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ ด้วย

มติที่ประชุม ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๒ ขอความอนุเคราะห์ในการส่งเรื่องขอความเห็นทางกฎหมายต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา เกี่ยวกับ"สถาปนิกสารสนเทศ" เป็นการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่

กรมโยธาธิการและผังเมืองชี้แจงว่า สภาสถาปนิกได้มีหนังสือ ที่ สภส ๑๑๗/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ เรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะสภานายกพิเศษแห่งสภาสถาปนิก ว่า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินโครงการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและดิจิตอลคอนเทนต์ สาขาวิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Science) ทั้งหมด ๑๓ คุณวุฒิ ๕ อาชีพ โดยมีอาชีพ "Information Architect" มีการนิยามชื่ออาชีพเป็นภาษาไทยใช้คำว่า "สถาปนิกสารสนเทศ" เนื่องจากสภาสถาปนิกมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพมีอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์เป็นไปตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ ทั้งนี้ สภาสถาปนิกจึงได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวมีประเด็นทางกฎหมายซึ่งสำคัญและควรได้รับ

การพิจารณาวินิจฉัยเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงาน จึงเห็นสมควรเสนอข้อหารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตีความการบังคับใช้พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ ในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและดิจิตอลคอนเทนต์ สาขาวิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Science) โดยมีอาชีพ "Information Architect" เป็นหนึ่งในอาชีพที่ดำเนินการจัดทำ มีการนิยามชื่ออาชีพเป็นภาษาไทยใช้คำว่า "สถาปนิกสารสนเทศ" เป็นการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่ หรือเป็นงานวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่สอง การใช้คำนำหน้าอาชีพว่า "สถาปนิก" จำต้องขอรับการพิจารณาจากสภาสถาปนิกตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่ อย่างไร

<u>ข้อกฎหมาย</u>

๑. พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓

"มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"วิชาชีพสถาปัตยกรรม" หมายความว่า วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์ และศิลป์สร้างสรรค์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ และสาขาสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

"วิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม" หมายความว่า วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่กำหนดในกฎกระทรวง ฯลฯ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสภาสถาปนิกและมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลการดำเนินงานของสภาสถาปนิกและการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ฯลฯ

๒. กฎกระทรวง กำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒ กำหนดว่า

"ข้อ ๒ วิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ได้แก่ วิชาชีพสถาปัตยกรรมในสาขา ดังต่อไปนี้

(๑) สาขาสถาปัตยกรรมหลัก ในงานตามข้อ ๓ ยกเว้นการออกแบบวางผังอาคารที่อยู่อาศัยส่วนบุคคลพื้นที่รวมกันไม่เกิน ๑๕๐ ตารางเมตร หรืออาคารเพื่อการเกษตรพื้นที่ไม่เกิน ๔๐๐ ตารางเมตร

(๒) สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง ในงานตามข้อ ๓ ที่เกี่ยวกับการวางผังสำหรับพื้นที่หรือกลุ่มอาคาร ดังต่อไปนี้

(ก) พื้นที่ที่มีการใช้บังคับผังเมืองรวมและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

(ข) พื้นที่ที่มีการจัดรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

(ค) พื้นที่ที่มีการจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน

(ง) พื้นที่อนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(จ) พื้นที่ในเขตเพลิงไหม้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือพื้นที่ที่มีภัยพิบัติและอุบัติภัยตามที่กฎหมายกำหนด

(ฉ) นิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือพื้นที่พัฒนาพิเศษตามที่กฎหมายกำหนด

(ช) กลุ่มอาคารที่ประกอบด้วยอาคารขนาดใหญ่ อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารสาธารณะ อาคารสูง และอาคารพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๓) สาขาภูมิสถาปัตยกรรม ในงานตามข้อ ๓ สำหรับพื้นที่หรือบริเวณ ดังต่อไปนี้

(ก) พื้นที่สาธารณะ หรือบริเวณอาคารสาธารณะ

(ข) พื้นที่ที่ให้บุคคลทั่วไปเข้าไปใช้สอยได้ที่มีพื้นที่ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป หรือชุมนุมคนได้ตั้งแต่ ๕๐๐ คนขึ้นไป

(ค) พื้นที่ที่มีการจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ยกเว้นพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่พักอาศัยส่วนบุคคล

(๔) สาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ ในงานตามข้อ ๓ สำหรับพื้นที่ภายในอาคารสาธารณะที่มีพื้นที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป”

๓. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๒ วางระเบียบในเรื่องการตีความและการให้ความเห็นในทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาไว้ว่า เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในทางกฎหมายเป็นประการใดแล้ว โดยปกติให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น

๔. หนังสือเวียนของกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑/ว ๕๖๓ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการส่งปัญหาข้อกฎหมายไปเพื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นได้แจ้งให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่มีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับงานในหน้าที่รับผิดชอบและความเห็นขัดแย้งไม่เป็นที่ตกลงกันได้ หากประสงค์จะให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความก็ให้ส่งปัญหาข้อกฎหมายนั้น ๆ ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาก่อนที่จะส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา เนื่องจากมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยจำนวนมากมักหารือปัญหาข้อกฎหมายไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตรงโดยไม่ผ่านกระทรวงมหาดไทย ซึ่งผลการพิจารณาบางเรื่องไม่สมประโยชน์ หรือบางเรื่องอาจยุติได้ในชั้นกระทรวงมหาดไทย และมิได้เป็นการปฏิบัติตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยเคยได้กำหนดไว้ทำให้เกิดความล่าช้าและไม่เกิดผลดีในการหารือดังกล่าว

กรมโยธาธิการและผังเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

ประเด็นที่หนึ่ง การจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารและดิจิตอลคอนเทนต์ สาขาวิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Science) โดยมีอาชีพ “Information Architect” เป็นหนึ่งในอาชีพที่ดำเนินการจัดทำ มีการนิยามชื่ออาชีพเป็นภาษาไทยใช้คำว่า “สถาปนิกสารสนเทศ” เป็นการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่ หรือเป็นงานวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ หรือไม่ อย่างไร เมื่อพิจารณาลักษณะของมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) จัดทำขึ้นนั้นพบว่าอาชีพ “สถาปนิกสารสนเทศ” (Information Architect) เป็นวิชาชีพที่ออกแบบระบบเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงและการค้นหาข้อมูลสามารถวางแผนออกแบบพัฒนาการทดสอบกระบวนการจัดส่งข้อมูลภายในองค์กร

และออกแบบโครงสร้างข้อมูล ฯลฯ ซึ่งตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้ให้คำนิยามคำว่า "วิชาชีพสถาปัตยกรรม" หมายความว่า วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างสรรค์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรมสาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ และสาขาสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น "สถาปนิกสารสนเทศ" (Information Architect) จึงไม่เข้าข่ายลักษณะวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนดประกอบกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมมีกำหนดไว้ตามกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ แล้ว ซึ่งไม่มีการกำหนดวิชาชีพ "สถาปนิกสารสนเทศ" ไว้แต่อย่างใด อีกทั้งกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ดังนั้น เมื่อตามกฎกระทรวงฯ ไม่ได้กำหนดวิชาชีพ "สถาปนิกสารสนเทศ" (Information Architect) เป็นวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมแล้ว วิชาชีพ "สถาปนิกสารสนเทศ" จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙

ประเด็นที่สอง การใช้คำนำหน้าอาชีพว่า "สถาปนิก" จำต้องขอรับการพิจารณาจากสภาสถาปนิกตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่ อย่างไร นั้น เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของสภาสถาปนิกเป็นสภาวิชาชีพประเภทหนึ่ง มีกฎหมายจัดตั้งให้อำนาจในการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม โดยสภาสถาปนิกมีการออกมาตรการบังคับผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ทั้งในรูปแบบการออกข้อบังคับทั่วไป เช่น ข้อตกลงการอยู่ร่วมกันของผู้ประกอบวิชาชีพ และข้อบังคับเฉพาะราย เช่น กรณีการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การพิจารณาลงโทษทางวินัย เป็นต้น สภาสถาปนิกจึงถือว่าเป็นองค์การทางวิชาชีพ อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพนั้นเป็นอำนาจของสภาสถาปนิกที่จะพิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติตามกฎหมายของผู้ที่จะยื่นคำร้องขอเข้ามาเป็นสมาชิก และในการควบคุมสภาวิชาชีพกำหนดให้สภาสถาปนิกมีอำนาจหน้าที่ในการลงโทษวินัยวิชาชีพแก่สมาชิกผู้กระทำผิดทางวิชาชีพด้วย ประกอบกับเมื่อพิจารณาเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ คือ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมรวมตัวกันตั้งองค์กรวิชาชีพเพื่อช่วยรัฐในการควบคุมดูแลมาตรฐานความรู้และการประกอบวิชาชีพให้สามารถดำเนินการควบคุมได้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น สภาสถาปนิกจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมให้ถูกต้องตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม รวมถึงการรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ดังนั้น วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาสถาปนิกตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ มุ่งครอบคลุมวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ แม้อาชีพ "สถาปนิกสารสนเทศ" (Information Architect) จะมีการใช้คำนำหน้าอาชีพว่า "สถาปนิก" แต่ลักษณะของวิชาชีพและคุณลักษณะอื่น ๆ ไม่เข้าข่ายที่จะอยู่ภายใต้วิชาชีพสถาปัตยกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ดังนั้น อาชีพ "สถาปนิกสารสนเทศ (Information Architect)" จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่อย่างใด เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงเห็นควรเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณา

สำนักกฎหมาย สป. พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่าตามบทนิยามคำว่า "วิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม" ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ หมายความว่า วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งตามข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมฯ ได้กำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมไว้ ๔ สาขา ได้แก่ (๑) สาขาสถาปัตยกรรมหลัก (๒) สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง (๓) สาขาภูมิสถาปัตยกรรม และ (๔) สาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ ดังนั้น การที่จะพิจารณาว่า "สถาปนิกสารสนเทศ" (Information

Architect) จะเป็นวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมฯ ซึ่งหากไม่เข้าเงื่อนไขตามกฎกระทรวงดังกล่าวก็จะไม่เป็นวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

ประเด็นที่สอง เห็นว่าตาม มาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ ไม่มีบทบัญญัติห้ามผู้ใดใช้คำนำหน้าว่า "สถาปนิก" ยกเว้นแต่กรณีผู้ใดใช้คำหรือข้อความที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดห้ามไว้ ดังนั้นการที่กำหนดสาขาวิชาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและดิจิตอลคอนเทนต์ สาขาวิทยาศาสตร์ข้อมูลโดยมีชื่อภาษาไทยว่า "สถาปนิกสารสนเทศ" หากไม่ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าวก็สามารถใช้คำดังกล่าวได้

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหารือฯโดยรับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง และผู้แทนสภาสถาปนิกแล้วเห็นว่าตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้ให้คำนิยามคำว่า "วิชาชีพสถาปัตยกรรม" หมายความว่า วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างสรรค์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรมสาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ และสาขาสถาปัตยกรรมอื่นๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวง และคำว่า "ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม" หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมจากสภาสถาปนิก ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒ ได้กำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมไว้ ๔ สาขา ได้แก่ (๑) สาขาสถาปัตยกรรมหลัก (๒) สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง (๓) สาขาภูมิสถาปัตยกรรม (๔) สาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ เมื่อพิจารณาลักษณะของอาชีพ สถาปนิกสารสนเทศตามคำชี้แจงของผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมืองแล้ว อาชีพดังกล่าวเป็นการออกแบบระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงและการค้นหาข้อมูล สามารถวางแผนการใช้ชื่อออกแบบพัฒนาการทดสอบกระบวนการจัดส่งข้อมูลภายในองค์กร และออกแบบโครงสร้างข้อมูล ซึ่งไม่เข้าลักษณะที่เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างสรรค์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมให้มีประโยชน์ใช้สอย ความงาม และมั่นคงเพื่อสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ เอกลักษณ์ วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ ตามความหมายของคำว่า "วิชาชีพสถาปัตยกรรม" ตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ และไม่ได้เข้าลักษณะวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมสาขาใดสาขาหนึ่งตามที่กำหนดไว้ ๔ สาขา คือ สาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรม หรือสาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ตามกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมจากสภาสถาปนิกและจะต้องดำเนินงานให้ถูกต้องตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรมตามที่สภาสถาปนิกกำหนดแต่อย่างใด

สำหรับกรณีการจะใช้คำนำหน้าอาชีพดังกล่าวว่า "สถาปนิกสารสนเทศ" นั้น เห็นว่ามาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่า ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนพร้อมจะประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมสาขาใดเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตในสาขานั้นจากสภาสถาปนิก และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันกำหนดว่าห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำหรือข้อความที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ทั้งนี้ รวมถึงการใช้ จ้างวาน หรือ ยินยอมให้ผู้อื่นกระทำดังกล่าวให้แก่ตน เว้นแต่ผู้ได้รับวุฒิบัตรหรือหนังสืออนุมัติเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขานั้น ๆ จากสภาสถาปนิกหรือสถาบันที่สภาสถาปนิกรับรอง หรือผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก และกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒ ได้กำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมไว้อย่างชัดเจนใน ๔ สาขา จากบทบัญญัติดังกล่าวกฎหมายบัญญัติห้ามแต่เพียงมิให้ผู้ใด

ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำหรือข้อความที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมเท่านั้น ไม่ได้บัญญัติห้ามการใช้คำว่า "สถาปนิก" นำหน้าโดยตรง เช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่ห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำว่า แพทย์ นายแพทย์ แพทย์หญิง หรือนายแพทย์หญิง หรือใช้อักษรย่อของคำดังกล่าว หรือใช้คำแสดงวุฒิการศึกษาทางแพทยศาสตร์ เว้นแต่ผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาแพทยศาสตร์ หรือมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อ เครื่องหมาย หรือถ้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษโดยมิได้เป็นเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เป็นต้น ประกอบกับการนิยามชื่ออาชีพดังกล่าวเป็นภาษาไทยว่า "สถาปนิกสารสนเทศ" เนื่องจากเป็นการแปลความตามคำว่า "Information Architect" ซึ่งเป็นชื่อสากลที่ใช้ในงานด้านวิทยาศาสตร์ข้อมูลในหลายประเทศ ดังนั้น เมื่อการใช้ชื่อ "สถาปนิกสารสนเทศ"ในกรณีนี้เป็นการเรียกตามหลักสากลและแสดงความหมายถึงการออกแบบระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวกเท่านั้น โดยไม่ได้มีผลในลักษณะที่จะทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าเป็นการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมทั้ง ๔ สาขาดังกล่าว จึงไม่ต้องขอรับการพิจารณาจากสภาสถาปนิก

มติที่ประชุม ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองและสภาสถาปนิกรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

- ไม่มี

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๐๐ น.

(นางสาวสุธาทิพย์ จันทรเจริญ)
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นายยงยุทธ ชื่นประเสริฐ)
กรรมการและเลขานุการฯ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

เรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง แนวทางการดำเนินการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ (การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคล)

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้มีหนังสือ ที่ มท ๕๓๐๙.๑/๔-๑๗๔๐๐ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อส่งเสริมคุณภาพและควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมภายในประเทศไทย โดยกำหนดห้ามมิให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากสภาวิศวกร เนื่องจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นหน่วยงานที่ประกอบกิจการทางด้านวิศวกรรมไฟฟ้าและวิชาชีพวิศวกรรมอื่น ๆ รวมทั้งมีบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานวิศวกรรมควบคุมซึ่งเข้าลักษณะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิศวกร การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงขอหารือเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนี้

๑. กรณีที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นรัฐวิสาหกิจที่ยังไม่ได้มีการแปลงสภาพเป็นบริษัท และประกอบกิจการตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะต้องขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคลจากสภาวิศวกรหรือไม่

๒. หากกรณีตามข้อ ๑ ปรากฏว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคลจากสภาวิศวกร การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะสามารถรับดำเนินงานที่จัดอยู่ในประเภทงานวิศวกรรมควบคุมจากบุคคลภายนอกต่อไปได้หรือไม่ เพียงใด

๓. กรณีที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ดำเนินการแปลงสภาพเป็นบริษัทเรียบร้อยแล้ว การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะต้องขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคลจากสภาวิศวกรหรือไม่ เพราะเหตุใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคโดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจาก ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และผู้แทนสภาวิศวกรแล้ว มีความเห็นดังนี้

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๑๓๒๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อควบคุมและกลั่นกรองความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ซึ่งเป็นวิชาชีพที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนได้มาก และเพื่อให้การติดตามดูแลการประกอบวิชาชีพใกล้ชิดกว่าที่เป็นมาแต่เดิม จึงได้มอบอำนาจให้สภาวิศวกรซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมเข้ามามีส่วนช่วยรัฐในการควบคุมดูแลผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม[๑] โดยมาตรา ๔๕[๒] ประกอบกับมาตรา ๔๙[๓] แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนพร้อมจะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากสภาวิศวกร ซึ่งการที่รัฐได้ตรากฎหมายมอบอำนาจในการควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมให้แก่สภาวิศวกรก็เพื่อให้องค์กรดังกล่าวใช้อำนาจแทนรัฐในการควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพของเอกชนให้ได้มาตรฐานและถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่วนการดำเนินการหรือการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนิติบุคคลมหาชนซึ่งต้อง

---

[๑] เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันวิทยาการด้านวิศวกรรมมีความเจริญก้าวหน้าไปมาก และมีรายละเอียดที่ลึกซึ้งมากขึ้น ไม่ว่าในด้านวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอุตสาหกรรม และอื่น ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนได้มาก อันสมควรมีการควบคุมเพื่อกลั่นกรองความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพและเพื่อติดตามดูแลการประกอบวิชาชีพให้ใกล้ชิดกว่าที่เป็นมาแต่เดิม ประกอบกับองค์กรวิชาชีพวิศวกรรมได้ก่อตั้งมานานจนเป็นปึกแผ่นแล้ว สมควรให้ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมรวมตัวกันเป็นองค์กรเข้ามามีส่วนช่วยรัฐในการควบคุมดูแลเพื่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้น อนึ่ง ประเทศไทยคงต้องเปิดเสรีทางการค้าและบริการในไม่ช้านี้ สมควรให้ภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมคุณภาพการประกอบวิชาชีพเพื่อให้พร้อมที่จะแข่งขันกับต่างประเทศได้ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

[๒] มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนพร้อมจะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตในสาขานั้นจากสภาวิศวกร

[๓] มาตรา ๔๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องเป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกวิสามัญของสภาวิศวกรและถ้าขาดจากสมาชิกภาพเมื่อใดให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นนิติบุคคล ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีทุนเป็นของคนต่างด้าวจำนวนเท่าใดนิติบุคคลนั้นอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร

(๒) ผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท หรือสมาชิกในคณะผู้บริหารของนิติบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง หรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วน กรรมการ ผู้จัดการของบริษัท หรือผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียวของนิติบุคคลเป็นผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจบัญญัติไว้อยู่แล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒

สำหรับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยมาตรา ๖[๕] และมาตรา ๙[๕] แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ บัญญัติให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีวัตถุประสงค์ในการผลิต จัดให้ได้มา จัดส่ง จำหน่ายพลังงานไฟฟ้า และดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวเนื่องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งและอำนาจหน้าที่ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคแล้ว จะเห็นได้ว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบกิจการเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับพลังงานไฟฟ้า และในการดำเนินการดังกล่าวมาตรา ๑๓ (๔)[๖] ประกอบกับมาตรา ๔๑[๗] แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้บัญญัติให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักวิชาและคำนึงถึงความปลอดภัย ประโยชน์ของรัฐและประชาชนเป็นหลัก ดังนั้น เมื่อการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นนิติบุคคลมหาชนที่ต้องดำเนินการตามขอบวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ บัญญัติไว้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงมีอำนาจดำเนินการได้โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิศวกร แม้การดำเนินการดังกล่าวจะเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมายครบคณะ)

---

[๕] มาตรา ๖ ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้น เรียกว่า "การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค" เรียกโดยย่อว่า "กฟภ." และให้ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า "PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY" เรียกโดยย่อว่า "PEA" มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่ง และจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า

(๒) ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวเนื่องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

[๕] มาตรา ๙ ให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นนิติบุคคล

[๖] มาตรา ๑๓ ให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

ฯลฯ ฯลฯ

(๔) กำหนดประเภท ขนาด และมาตรฐานของโรงผลิตพลังงานไฟฟ้า สายส่งศักย์สูง หรือสายส่งศักย์ต่ำ และเครื่องอุปกรณ์อื่น ๆ ตลอดจนเชื้อเพลิงซึ่งใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาและหลักเศรษฐกิจ รวมทั้งวางนโยบายและควบคุมการผลิตพลังงานไฟฟ้าในโรงผลิตพลังงานไฟฟ้าต่าง ๆ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ฯลฯ ฯลฯ

[๗] มาตรา ๔๑ ในการดำเนินกิจการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้คำนึงถึงความปลอดภัย ประโยชน์ของรัฐและประชาชน

และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ซึ่งได้วินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๓๖/๒๕๑๗[๘] และเรื่องเสร็จที่ ๙๐/๒๕๔๖[๙] ตามลำดับ

ประเด็นที่สอง กรณีที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาครับดำเนินงานที่จัดอยู่ในประเภทงานวิศวกรรมควบคุมจากบุคคลภายนอก นั้น หากการดำเนินการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นการดำเนินการตามขอบวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ บัญญัติไว้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคย่อมมีอำนาจดำเนินงานดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิศวกร ตามความเห็นที่ให้ไว้ในประเด็นที่หนึ่ง

ประเด็นที่สาม การแปลงสภาพการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคโดยการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เป็นเพียงการเปลี่ยนสถานะของรัฐวิสาหกิจจากรูปแบบเดิมที่เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทองค์การของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นไปเป็นบริษัท โดยไม่ต้องดำเนินการตามกระบวนการปกติทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมาตรา ๒๔[๑๐] และมาตรา ๒๖[๑๑] แห่งพระราชบัญญัติทุน

---

[๘] บันทึก เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ (เจ้าพนักงานท้องถิ่นและนายช่างซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตรวจพิจารณาและสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังและแบบก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ต้องเป็นวุฒิวิศวกรตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือไม่) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร ๐๘๐๑/๔๗๙๖ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๑๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

[๙] บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๑๓๔ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

[๑๐] มาตรา ๒๔ ในวันที่จดทะเบียนบริษัทตามมาตรา ๒๒ ให้บรรดากิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดและสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติโอนไปเป็นของบริษัท หรือเป็นของกระทรวงการคลังแล้วแต่กรณี

ในกรณีหนี้ที่โอนไปเป็นของบริษัทตามวรรคหนึ่ง เป็นหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันอยู่แล้วให้กระทรวงการคลังค้ำประกันหนี้นั้นต่อไป โดยอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้ำประกันก็ได้ เว้นแต่จะมีการตกลงกับเจ้าหนี้ให้ลดหรือปลดเปลื้องภาระการค้ำประกันของกระทรวงการคลังนั้น

สิทธิตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงสิทธิตามสัญญาเช่าที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุหรือสาธารณ สมบัติของแผ่นดินที่รัฐวิสาหกิจมีอยู่ในวันจดทะเบียนบริษัทนั้นด้วย

ส่วนสิทธิในการใช้ที่ราชพัสดุหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่รัฐวิสาหกิจเคยมีอยู่ตามกฎหมายที่ราชพัสดุหรือกฎหมายอื่น ให้บริษัทมีสิทธิในการใช้ที่นั้นต่อไปตามเงื่อนไขเดิม แต่ต้องจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายได้แผ่นดินตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

[๑๑] มาตรา ๒๖ ในกรณีที่กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจที่มีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของบริษัทหรือกฎหมายอื่นมีบทบัญญัติให้อำนาจรัฐวิสาหกิจดำเนินการใด ๆ ต่อบุคคล ทรัพย์สิน หรือสิทธิของบุคคลหรือมีบทบัญญัติให้การดำเนินการของรัฐวิสาหกิจนั้นได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการใดหรือได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องใด หรือมีบทบัญญัติให้สิทธิพิเศษแก่รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นกรณีเฉพาะ หรือมีบทบัญญัติคุ้มครองกิจการ พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นมีผลใช้บังคับต่อไปโดย

รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้บรรดากิจการ สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมทั้งอำนาจหรือสิทธิพิเศษตามที่รัฐวิสาหกิจนั้นได้รับยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าบริษัทนั้นสิ้นสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ดังนั้น เมื่อก่อนการแปลงสภาพการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เช่นใด บริษัทที่จัดตั้งขึ้นหลังจากการแปลงสภาพตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ยังต้องดำเนินการเช่นนั้นจนกว่าบริษัทจะสิ้นสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๔) และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ซึ่งได้วินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๕๖๓/๒๕๔๔[๑๒] เรื่องเสร็จที่ ๒๕๒/๒๕๔๕[๑๓] และเรื่องเสร็จที่ ๑๑๓/๒๕๔๖[๑๔] ตามลำดับ

บริษัทมีฐานะอย่างเดียวกับรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายดังกล่าว แต่อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ที่ว่านั้นอาจจำกัดหรืองดได้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและอาจกำหนดในพระราชกฤษฎีกาให้อำนาจนั้นเป็นของคณะกรรมการ คณะหนึ่งคณะใดตามที่จะกำหนดหรือจะให้แต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ และให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกาให้บริษัทคงมีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์เพียงเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจ การควบคุมให้การใช้อำนาจทางกฎหมายเป็นไปโดยถูกต้อง และการรักษาประโยชน์ของรัฐประกอบด้วย โดยจะกำหนดเงื่อนเวลาหรือเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติหรือให้กรณีใดจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งก่อนก็ได้ และคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจต้องเสนอแนะให้ทบทวนแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจประเภทนั้นอยู่เสมอ

ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจที่มีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของบริษัทได้ทำสัญญาที่มีข้อกำหนดให้บุคคลผู้เป็นคู่สัญญาได้มีสิทธิในการดำเนินกิจการใด ให้ถือว่าคู่สัญญาดังกล่าวมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินกิจการตามสัญญานั้นต่อไปจนกว่าสัญญาจะสิ้นสุด แม้ต่อมาจะมีกฎหมายกำหนดให้กิจการนั้นต้องจัดให้มีการแข่งขันโดยเสรีก็ตาม

อำนาจของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง อำนาจของรัฐมนตรีผู้กำกับดูแล อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสามเป็นอันสิ้นสุดลงเมื่อมีการตรากฎหมายว่าด้วยการดำเนินกิจการที่บริษัทตามวรรคหนึ่งหรือคู่สัญญาตามวรรคสามดำเนินการอยู่ โดยกิจการของบริษัทหรือของคู่สัญญาดังกล่าวแล้วแต่กรณีต้องอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นตามหลักการแห่งความเท่าเทียมกันอย่างเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจและในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้กิจการนั้นต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทาน หรือต้องดำเนินการใด ๆ ถ้าบริษัทหรือคู่สัญญาดังกล่าวมีคำขอก็ให้อนุญาตหรือให้สัมปทานหรือให้ดำเนินการดังกล่าวได้ สำหรับกรณีของคู่สัญญาให้มีสิทธิดังกล่าวได้เท่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญา เว้นแต่คู่สัญญาจะยินยอมสละสิทธิดังกล่าว หรือคณะรัฐมนตรีมีมติให้สิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลงโดยชดเชยค่าเสียหายให้ตามความเป็นธรรม

อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามวรรคหนึ่งให้สิ้นสุดลงเมื่อบริษัทนั้นสิ้นสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

[๑๒] บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจัดตั้งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๐๙๐๗ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ
(นางสาวพรทิพย์ จาละ)
รองเลขาธิการฯ
รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๔๖

---

๑๔ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานภาพของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยภายหลังการแปรรูปการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเป็นบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๔๗๔ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอหารือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ (กรณี บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๒๒๕ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๖/๒๕๑๗

บันทึก

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ (เจ้าพนักงานท้องถิ่นและนายช่างซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตรวจพิจารณาและสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังและแบบก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารพุทธศักราช ๒๔๗๙ ต้องเป็นวุฒิวิศวกรตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือไม่)

ตามหนังสือของสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี ที่ สร.๐๑๐๖/๑๐๘๑๙ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๗ ความว่า กรุงเทพมหานครขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ ว่าเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือนายช่างของกรุงเทพมหานครซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารพุทธศักราช ๒๔๗๙ คือตรวจแบบก่อสร้างซึ่งมีผู้ยื่นเพื่อขอรับอนุญาตจะต้องอยู่ในเกณฑ์ถูกควบคุมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรมหรือไม่ คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม (ก.ว.) มีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือนายช่างตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ เป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่ตรวจแบบก่อสร้างและรายการคำนวณซึ่งเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมจึงน่าจะถือว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมในสาขา ๑ ว่าด้วยวิศวกรรมโยธา ซึ่งผู้ปฏิบัติงานด้านนี้จะต้องเป็นวุฒิวิศวกร แต่กรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า ปัจจุบันงานก่อสร้างอาคารประเภทต่าง ๆ ได้มอบให้เขตท้องที่เป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจแบบอนุญาต ซึ่งนายช่างผู้ทำหน้าที่ตรวจแบบก่อสร้างของเขตส่วนใหญ่เป็นเพียงสามัญวิศวกรเท่านั้น ถ้าหากถือปฏิบัติตามความเห็นของ ก.ว. นายช่างเหล่านี้ก็ไม่มีอำนาจในการตรวจแบบก่อสร้างอาคารที่สูงเกิน ๓ ชั้น เพราะมิได้เป็นวุฒิวิศวกร ถ้าเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและนายช่างไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารได้เพราะขัดกับพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรมเช่นนี้ จะควรให้ถือปฏิบัติอย่างไร ซึ่งฯพณฯ นายกรัฐมนตรีมีบัญชาให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายครบคณะ) ตีความในปัญหาว่า

๑. เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและนายช่างซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๔๗๙ จะถือว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามความเห็นของ ก.ว.หรือไม่

๒. งานตรวจแบบก่อสร้างและรายการคำนวณของอาคารที่มีผู้ยื่นขอรับอนุญาตจะถือว่าเป็นงานให้คำปรึกษาตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘) อีกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ สาขา ๑ วิศวกรรมโยธา ข้อ ๕ ซึ่งผู้ปฏิบัติจะต้องเป็นวุฒิวิศวกร หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายครบคณะ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า โดยที่มาตรา ๔[๑] แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ได้นิยามความหมายของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นไว้ว่า ได้แก่คณะมนตรีเทศบาล (คณะเทศมนตรี) ในท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หรือคณะกรมการจังหวัดในท้องถิ่นซึ่งยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล และสำหรับนายช่างได้แก่ นายช่างในกรมโยธาเทศบาล (กรมโยธาธิการ) หรือนายช่างผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งรัฐมนตรีหรือคณะมนตรีเทศบาลได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือผู้แทนซึ่งนายช่างที่กล่าวแล้วได้แต่งตั้งขึ้นด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีหรือคณะมนตรีเทศบาล แล้วแต่กรณี เมื่อพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและนายช่างที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘[๒] มาตรา ๙[๓] มาตรา ๑๐[๔] มาตรา ๑๑ ทวิ[๕] และมาตรา

---

[๑] มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

"เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น" ในท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่า คณะมนตรีเทศบาล ส่วนในท้องถิ่นซึ่งยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หมายความว่า คณะกรมการจังหวัด

"นายช่าง" หมายความว่า นายช่างในกรมโยธาเทศบาล หรือนายช่างผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งรัฐมนตรีหรือคณะมนตรีเทศบาลได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือผู้แทนซึ่งนายช่างที่กล่าวแล้วได้แต่งตั้งขึ้นด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีหรือคณะมนตรีเทศบาล แล้วแต่กรณี

ฯลฯ ฯลฯ

[๒] มาตรา ๘ บุคคลใดประสงค์จะปลูกสร้างอาคาร ให้เสนอแผนผังและแบบก่อสร้างของอาคารที่จะปลูกสร้างพร้อมทั้งรายการต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อรับอนุญาตดังระบุไว้ในมาตรา ๖ แผนผัง แบบก่อสร้าง และรายการเช่นว่านี้จักต้องมีอุปกรณ์อนามัยและมีลักษณะถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือเทศบัญญัติ

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของอาคารซึ่งต้องมีที่จอดรถยนต์ ที่กลับรถยนต์ และทางเข้าออกของรถยนต์

(๒) กำหนดจำนวนพื้นที่ที่ใช้เป็นที่จอดรถยนต์ ที่กลับรถยนต์ และทางเข้าออกของรถยนต์ของอาคารตาม (๑) พอสมควรกับขนาดและลักษณะของอาคาร

[๓] มาตรา ๙ เมื่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้รับแผนผังแบบก่อสร้าง และรายการตามความในมาตราก่อนแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตรวจอนุญาตหรือมีคำสั่งตามความในมาตรา ๑๐ ภายในเวลาอันสมควร

ถ้าผู้อนุญาตประสงค์จะปลูกสร้างเป็นการเร่งร้อน และร้องขอให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตรวจและออกใบอนุญาตชั่วคราว ให้ทำการปลูกสร้างเฉพาะส่วนแห่งอาคาร ซึ่งจะต้องทำการปลูกสร้างก่อนก็ได้ ในกรณีดังว่านี้ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตรวจและออกใบอนุญาตชั่วคราวหรือมีคำสั่งตามความในมาตรา ๑๐ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันยื่นคำขอ

[๔] มาตรา ๑๐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผัง แบบก่อสร้าง หรือรายการที่ได้ยื่นแก่ตนนั้นได้ แต่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้นต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือเทศบัญญัติและเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย และการป้องกันอัคคีภัย

(๒) เพื่อการอนามัย

(๓) เพื่อรักษาแนวอาคารตามถนนให้เป็นระเบียบ

๑๒[๖] เห็นได้ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัติติควบคุมการก่อสร้างอาคารฯ ได้ให้ไว้โดยเฉพาะ และเป็นเรื่องอยู่นอกเหนือพระราชบัญญัติ

สำหรับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งได้แก่คณะเทศมนตรีและคณะกรมการจังหวัดนั้นเห็นได้ว่าการที่จะให้คณะเทศมนตรีและคณะกรมการจังหวัดเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทวุฒิวิศวกรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมนั้นย่อยเป็นไปไม่ได้ ทั้งนี้ ทั้งนั้นเพราะ

(๑) คณะเทศมนตรีและคณะกรมการจังหวัด (ซึ่งในปัจจุบันเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล กฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งมิได้มีอำนาจหน้าที่เฉพาะการตรวจและออกใบอนุญาต หรือการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผัง แบบก่อสร้างหรือรายการที่ได้ยื่นแก่ตนตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ นี้เท่านั้น แต่ยังมีอำนาจหน้าที่อย่างอื่นอีกนานาประการ

---

(๔) เพื่อประโยชน์สถาปัตยกรรม

(๕) เพื่อประโยชน์ในการจัดพื้นที่ที่ใช้เป็นที่จอดรถยนต์ ที่กลับรถยนต์และทางเข้าออกของรถยนต์ตามความในมาตรา ๘ วรรคสอง

[๔] มาตรา ๑๑ ทวิ ในกรณีที่มีการปลูกสร้างอาคารโดยมิได้รับอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจสั่งระงับการก่อสร้างหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง และหรือรื้อถอนอาคารหรือส่วนแห่งอาคารนั้นได้

ในกรณีที่มีการปลูกสร้างอาคารผิดแผกจากแผนผังแบบก่อสร้างหรือรายการที่ได้รับอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระบุไว้ในหนังสืออนุญาต ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลง และหรือรื้อถอนอาคารหรือส่วนแห่งอาคารที่ผิดแผกจากแผนผังแบบก่อสร้าง หรือรายการที่ได้รับอนุญาต หรือที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระบุไว้ในหนังสืออนุญาตนั้นเสียได้ ภายในระยะเวลาอันสมควร โดยแจ้งระยะเวลาให้ผู้ปลูกสร้างอาคารทราบ

ผู้ปลูกสร้างอาคารซึ่งได้รับคำสั่งจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตามความในวรรคแรกหรือวรรคสองมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นต่อคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์เกี่ยวแก่การก่อสร้างอาคารตามมาตรา ๑๒ ทวิ ได้ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำสั่ง ในกรณีไม่มีอุทธรณ์คำสั่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น หรือมีอุทธรณ์แต่คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์เกี่ยวแก่การก่อสร้างอาคารวินิจฉัยสั่งให้ยกอุทธรณ์และผู้ปลูกสร้างอาคารผู้ได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นกำหนด หรือภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์เกี่ยวแก่การก่อสร้างอาคาร ซึ่งได้มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์แล้วแต่กรณี ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควร เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลง และหรือรื้อถอนอาคาร และส่วนแห่งอาคารนั้นได้โดยคิดค่าใช้จ่ายจากผู้ปลูกสร้างอาคารนั้น

ถ้าผู้ปลูกสร้างอาคารได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่สั่งตามความในวรรคแรกหรือวรรคสอง ให้ผู้ปลูกสร้างอาคารได้รับการยกเว้นโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑

[๖] มาตรา ๑๒ นายช่างมีอำนาจเข้าตรวจอาคารใด ๆ ที่ปลูกสร้างขึ้นก่อนหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อดูว่าอาคารนั้นอยู่ในภาวะอันสมควร ถ้านายช่างตรวจพบว่าอาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งอาคารนั้นไม่มั่นคงแข็งแรงหรือไม่ปลอดภัยซึ่งน่าจะเป็นอันตรายต่อร่างกาย ชีวิตหรือทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ให้เลิกใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งอาคารนั้น และหรือให้เจ้าของอาคารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือรื้อถอนเสียภายในเวลาอันสมควรที่จะได้กำหนดให้ และให้นำความในมาตรา ๑๑ ทวิ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ เป็นอำนาจหน้าที่ที่ให้ไว้โดยบทกฎหมาย และการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ก็เป็นการปฏิบัติการในรูปของคณะบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เมื่อกฎหมายได้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ไว้แล้วก็ย่อมจะมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทวุฒิวิศวกร

(๓) นอกเหนือจากเรื่องเกี่ยวกับการตรวจและออกใบอนุญาตอันเกี่ยวกับเรื่องความมั่นคงของอาคารแล้ว เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นยังมีอำนาจตรวจเรื่องอนามัย แนวอาคาร สถาปัตยกรรม ที่จอดรถยนต์อีก ๔ ประการ ดังนั้น การตรวจของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องการตรวจของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ไม่ใช่เป็นการตรวจในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผัง แบบก่อสร้าง หรือรายการนั้นก็ยังต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือเทศบัญญัติอีกด้วย ดังที่มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง[๗] แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๒ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ บัญญัติไว้

สำหรับนายช่างตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ จะต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทวุฒิวิศวกรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมหรือไม่นั้น เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ ซึ่งบัญญัติว่า "ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมจาก ก.ว." ซึ่งในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้คำนิยามคำว่า "ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม" หมายความว่าผู้รับผิดชอบในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม กล่าวคือ วิชาชีพวิศวกรรมที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ กำหนดสาขา ๑ วิศวกรรมโยธา[๘] ไว้ ซึ่งรวมถึงงานให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานในสาขาวิศวกรรมโยธาด้วย ประกอบกับอำนาจหน้าที่และความ

---

[๗] โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

[๘] สาขา ๑ วิศวกรรมโยธา

๑. งานออกแบบและคำนวณ หมายถึงการใช้ความรู้ในสาขาวิศวกรรมโยธาเพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดในการก่อสร้างโดยแสดงเป็นแบบรูป ข้อกำหนด และประมาณการ

๒. งานควบคุมการก่อสร้าง หมายถึงการอำนวยการควบคุมดูแลการก่อสร้างในสาขาวิศวกรรมโยธา ให้เป็นไปโดยถูกต้องตามหลักวิชาการ แบบรูป และข้อกำหนด

๓. งานพิจารณาตรวจสอบ หมายถึงการค้นคว้า การวิเคราะห์ การทดสอบ การหาข้อมูลและสถิติต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ประกอบการตรวจสอบวินิจฉัยงานในสาขาวิศวกรรมโยธา

๔. งานวางโครงการก่อสร้าง หมายถึงการวางแผนผังหรือการวางแผนงานการก่อสร้างในสาขาวิศวกรรมโยธา

๕. งานให้คำปรึกษา หมายถึงการให้ข้อแนะนำ และหรือการตรวจสอบที่เกี่ยวกับงานในสาขาวิศวกรรมโยธา ตาม ๑. ๒. ๓. หรือ ๔.

รับผิดชอบของนายช่างแล้ว ปรากฏว่าถึงแม้ว่านายช่างมีอำนาจแต่เพียงเข้าตรวจอากรตามมาตรา ๑๒ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งอาจเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมก็ตาม แต่ก็ไม่มีอำนาจสั่งการด้วยตนเอง จะต้องรายงานให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายกำหนด นายช่างจึงเป็นเพียงเจ้าหน้าที่หรือเครื่องมือของคณะเทศมนตรี หรือคณะกรรมการจังหวัดเท่านั้น และมิได้เป็นผู้รับผิดชอบในการสั่งการ จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้รับผิดชอบในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมายครบคณะ) จึงมีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและนายช่างซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ไม่ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทวุฒิวิศวกรตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕

เมื่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและนายช่างของกรุงเทพมหานครไม่จำต้องเป็นวุฒิวิศวกรแล้วปัญหาที่ว่า ผู้ปฏิบัติงานตรวจแบบก่อสร้างและรายการคำนวณของอาคารจะต้องเป็นวุฒิวิศวกรหรือไม่ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไป

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์
(นายสมภพ โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๑๗

เรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๖๐

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมและวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
ของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษา

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๗๐๖/๒๐๔๙๑ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กระทรวงมหาดไทยได้รับแจ้งจากสภาวิศวกรและสภาสถาปนิกว่า ได้รับการร้องเรียนจากสมาชิกและสมาคมทางวิชาชีพเพื่อขอให้พิจารณาดำเนินคดีกับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกอื่นซึ่งรับให้บริการทางด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมอันเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกอื่นนั้นมิได้เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุมจากสภาวิศวกรหรือสภาสถาปนิก จึงถือเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ซึ่งสภาวิศวกรและสภาสถาปนิกได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วเห็นว่า กรณีนี้มีประเด็นทางกฎหมายที่สำคัญและควรได้รับการพิจารณาวินิจฉัยให้เกิดความชัดเจนและเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงาน จึงเห็นควรเสนอข้อหารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกอื่นได้รับให้บริการทางด้านวิศวกรรมหรือสถาปัตยกรรมอันเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิศวกรฯ หรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากสภาวิศวกรหรือสภาสถาปนิกหรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่สอง กรณีที่สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกอื่นได้รับดำเนินงานในโครงการที่เข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม และได้มอบหมายให้บุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกอื่นนั้นไปปฏิบัติงานโครงงานดังกล่าวอันเป็นงานประเภท และขนาดที่เข้าข่ายเป็นงานในวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎกระทรวงกำหนดสาขาวิชาชีพวิศวกรรมและวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ บุคลากรดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม และต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิศวกรฯ หรือพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ หรือไม่ อย่างไร

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๕/๗๒ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นควรให้มีการหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นดังกล่าว โดยมีความเห็นเบื้องต้น ดังนี้

๑. กรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นว่า กรณีสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกอื่นให้บริการทางด้านวิศวกรรมหรือสถาปัตยกรรมอันเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพควบคุม หากเป็นสถาบันการศึกษาเอกชนการดำเนินการต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของสภาวิศวกรหรือสภาสถาปนิกตามพระราชบัญญัติวิศวกรฯ หรือพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ แต่หากสถาบันการศึกษาดังกล่าวเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นการเฉพาะและกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ดำเนินการที่เข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมก็ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิศวกรฯ หรือพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ แต่อย่างใด ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๓๖/๒๕๑๗ เรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๖ และหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๖๑๗ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕

๒. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ เห็นว่า กรณีมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เข้าดำเนินงานที่เข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่เป็นนิติบุคคล หากกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษานั้นได้ให้อำนาจและหน้าที่ไว้ก็สามารถดำเนินการได้ แต่บุคคลที่ดำเนินการแทนในนามของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษานั้นต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม จึงจะสามารถดำเนินการได้

กระทรวงมหาดไทยจึงเห็นควรให้มีการหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมโยธาธิการและผังเมือง) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) ผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก และผู้แทนที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาซึ่งรับให้บริการทางด้านวิศวกรรมหรือสถาปัตยกรรมตามที่ขอหารือนี้ มีทั้งกรณีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาซึ่งรับให้บริการทางด้านวิศวกรรมหรือสถาปัตยกรรมอันเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมจะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า ผู้ใดจะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมจากสภาวิศวกรตามมาตรา ๔๕*

---

*มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนพร้อมจะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตในสาขานั้นจากสภาวิศวกร

แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมจากสภาสถาปนิกตามมาตรา ๔๕[๖] แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้วแต่กรณี โดยมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒)[๗] แห่งพระราชบัญญัติวิศวกรฯ และมาตรา ๔๙ วรรคสาม (๒)[๘] แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมและวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมในกรณีที่เป็นนิติบุคคลไว้ว่าต้องมีผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท หรือสมาชิกในคณะผู้บริหารของนิติบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง หรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วน กรรมการ ผู้จัดการของบริษัท หรือผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียวของนิติบุคคลเป็นผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม แล้วแต่กรณี ซึ่งการที่บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวได้กำหนดให้หุ้นส่วน กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม จึงเป็นการมุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลที่เป็นเอกชน มิได้มุ่งประสงค์ใช้บังคับกับนิติบุคคลมหาชนที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ที่เคยให้ไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๖[๙] ว่า การที่รัฐได้ตรา

---

[๖] มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนพร้อมจะประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมสาขาใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตในสาขานั้นจากสภาสถาปนิก

[๗] มาตรา ๔๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องเป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกวิสามัญของสภาวิศวกรและถ้าขาดจากสมาชิกภาพเมื่อใดให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นนิติบุคคล ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีทุนเป็นของคนต่างด้าวจำนวนเท่าใด นิติบุคคลนั้นอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร

(๒) ผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท หรือสมาชิกในคณะผู้บริหารของนิติบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง หรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วน กรรมการ ผู้จัดการของบริษัท หรือผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียวของนิติบุคคลเป็นผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

[๘] มาตรา ๔๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องเป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกวิสามัญของสภาสถาปนิกและถ้าขาดจากสมาชิกภาพเมื่อใดให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นนิติบุคคลไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีทุนเป็นของคนต่างด้าวจำนวนเท่าใด นิติบุคคลนั้นอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร

(๒) ผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท หรือสมาชิกในคณะผู้บริหารของนิติบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วน กรรมการผู้จัดการของบริษัทหรือผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียวของนิติบุคคลเป็นผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

[๙] บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางการดำเนินการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ (การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคล) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๑๓๒๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กฎหมายมอบอำนาจในการควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมให้แก่สภาวิศวกรก็เพื่อให้องค์กรดังกล่าวใช้อำนาจแทนรัฐในการควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพของเอกชนให้ได้มาตรฐานและถูกต้องตามหลักวิชาการ

สำหรับประเด็นหารือนี้ ในกรณีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวมีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชน และมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามที่กฎหมายจัดตั้งกำหนดไว้ภายใต้ขอบวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษานั้น การที่กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้กำหนดวัตถุประสงค์ประการหนึ่งเพื่อให้บริการทางวิชาการหรือวิชาชีพแก่สังคม สถาบันอุดมศึกษาจึงย่อมสามารถให้บริการทางวิชาการได้โดยไม่ต้องดำเนินการยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม แม้ว่าการให้บริการทางวิชาการดังกล่าวจะเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมก็ตาม ทั้งนี้ การให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐควรเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการให้การศึกษา วิจัย และส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่มีหลักสูตรกำหนดไว้ในสาขาวิชาที่จัดให้มีการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษานั้น ส่วนกรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวมีสถานะเป็นนิติบุคคลโดยผลของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ มิได้เป็นนิติบุคคลมหาชนที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ ดังนั้น หากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการให้บริการทางวิชาการที่เข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติวิศวกรฯ และพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ ด้วย

ประเด็นที่สอง กรณีที่สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาได้รับดำเนินงานที่เข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม และได้มอบหมายให้บุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานในกำกับของสถาบันการศึกษาไปปฏิบัติงานซึ่งเป็นงานประเภท และขนาดที่เข้าข่ายเป็นงานในวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม บุคลากรดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม และต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิศวกรฯ หรือพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ หรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า มาตรา ๔๕[๖] แห่งพระราชบัญญัติวิศวกรฯ และมาตรา ๔๕[๗] แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตในสาขานั้นจากสภาวิศวกรหรือสภาสถาปนิก แล้วแต่กรณี อันเป็นการควบคุมเพื่อกลั่นกรองความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพ ประกอบกับกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม โดยกำหนดให้เฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้นที่มีอำนาจหน้าที่กระทำการภายใต้วัตถุประสงค์ดังกล่าว แต่มิได้เป็นวัตถุประสงค์ในการให้อำนาจประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมโดยตรงแก่บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้

---

[๖] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

[๗] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

เป็นผู้รับผิดชอบในการสั่งการหรือปฏิบัติงานที่เข้าข่ายเป็นงานวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม จึงต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม และต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิศวกรฯ หรือพระราชบัญญัติสถาปนิกฯ แล้วแต่กรณีด้วย

(นายดิสทัต โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ความเห็นถนัยเต็ม

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๗/๒๕๔๗
(ไม่รับพิจารณา)

ที่ นร ๐๙๐๑/๐๒๔๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

เรื่อง การบังคับใช้พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒

เรียน นายกสภาวิศวกร

อ้างถึง หนังสือสภาวิศวกร ที่ ๑๐๕๘/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) บันทึก เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ (เจ้าพนักงานท้องถิ่นและนายช่างซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตรวจพิจารณาและสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังและแบบก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ต้องเป็นวุฒิวิศวกรตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๓ ฯลฯ หรือไม่)

(๒) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางการดำเนินการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ (การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคล)

ตามหนังสือสภาวิศวกรที่อ้างถึง ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสำหรับหน่วยงานราชการรัฐวิสาหกิจ รวมถึงผู้ที่ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมในหน่วยงานนั้น ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า ในปัญหาเรื่องการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วสรุปได้ว่า การประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐและนิติบุคคลมหาชนซึ่งต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ นั้น เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจบัญญัติไว้อยู่แล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และในกรณีที่นิติบุคคล

หาชนจะรับดำเนินงานที่จัดอยู่ในประเภทงานวิศวกรรมควบคุมต่อบุคคลภายนอกนั้น หากการดำเนินการ
นไปตามชอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลดังกล่าวก็ย่อมมีอำนาจดำเนินการได้ โดยไม่ต้องได้รับ
อนุญาตจากสภาวิศวกร ส่วนการแปลงสภาพของรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.
๒๕๔๒ คณะกรรมการกฤษฎีกาก็ได้เคยให้ความเห็นไว้ว่า การแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติ
กล่าวเป็นเพียงการเปลี่ยนสถานะของรัฐวิสาหกิจจากองค์กรของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นไปเป็นบริษัท
ยสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิพิเศษที่รัฐวิสาหกิจได้รับยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าบริษัท
จะสิ้นสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ดังนั้น เมื่อก่อนการแปลงสภาพ
วิสาหกิจต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เช่นใด บริษัทที่จัดตั้งขึ้นหลังจากการ
ลงสภาพตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ยังต้องดำเนินการเช่นนั้นจนกว่าบริษัทจะ
สภาพเป็นรัฐวิสาหกิจ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒))

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงขอส่งสำเนาคำวินิจฉัยดังกล่าวมาเพื่อทราบ ทั้งนี้
ไปตามความในข้อ ๖ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทาง
หมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่กำหนดว่าในกรณีที่เคยมีคำวินิจฉัยในประเด็นเดียวกัน
แล้ว เลขาธิการคระกรรมการกฤษฎีกาสามารถตอบปัญหาที่ขอหารือมาโดยส่งคำวินิจฉัยที่เคยมีมาแล้ว
ได้โดยไม่ต้องดำเนินการให้มีการพิจารณาใหม่ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)
รองเลขาธิการ
รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นวยการ
๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙
หมายการค้าและอุตสาหกรรม
๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๓๐๖
๐ ๒๒๒๖ ๕๑๕๘
isdila.go.th

๑๒๐๑ รับที่ 20 มี.ย. 2555

ที่ นร ๐๙๐๗/ ว๑๑๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอหารือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทยและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทยและสิ่งแวดล้อม ที่ มท ๐๙๐๒.๒/๔๔๐๐ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) บันทึก เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ (เจ้าพนักงานท้องถิ่นและนายช่างซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ตรวจพิจารณาและสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังและแบบก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร ทุกประเภท ๒๕๓๕ ต้องเป็นวุฒิวิศวกรตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือไม่)

(๒) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางการดำเนินการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ (การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนิติบุคคล)

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยและสิ่งแวดล้อมใคร่ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมในหน่วยงานราชการ [illegible] ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานที่ต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติวิศวกร [illegible] หรือจัดตั้งขึ้นโดยหรือไม่ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า ในปัญหาเรื่องการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วหลายเรื่อง การประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจบัญญัติไว้ใช้บังคับแล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒))

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงขอส่งสำเนาคำวินิจฉัยดังกล่าวมาเพื่อทราบ เป็นไปตามความในข้อ ๖ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่กำหนดว่าในกรณีที่เคยมีคำวินิจฉัยประเด็นเดียวกันมาแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาสามารถตอบปัญหาที่ขอหารือมาโดยส่งคำวินิจฉัยที่เคยมีมาแล้วไปให้โดยไม่ต้องดำเนินการให้มีการพิจารณาใหม่ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัชพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา